

שנייה חפזים

ליקוט דברי תורה והנהגות מפי ספרים וסופרים
מרבתינו הקדושים מאמשינאו

פרשת קדושים תשפ"ד ♦ גליון קע"ז

שיחות קודש

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ואטרה ואתקדש בקדושה של מעלה

בספה"ק בית יעקב כתב, שמה שאנו רואים שיש אנשים העוסקים בתורה ובמצוות, ובכל זאת אינם זוכים להשיג שום השגה ומדריגה בעבודת השם, נראה לבאר עפ"י משל, לאיש עשיר שהיה לו קדירה שבישל בו את מאכליו, אבל לא היו מנקים את הקדירה משירי המאכלים, ויהי היום נתאכסן אצלו שר וחשוב, ובישל לכבודו מאכלים יקרים בתוך הקדירה המזוהמת, ומובן שעל ידי זה נקלט ריח רע בכל המעדנים ההם, והשר קצף עליו מאוד. והנמשל מובן, אשר בוודאי מצוות ומעשים טובים מכניסים קדושה לאדם ומרוממים אותו מעלה מעלה, אך כל זה בתנאי קודם למעשה, שמטהר עצמו בחרטה ותשובה מזוהמת העוונות, ונשמר שלא לפגום מעשיו, ועוסק בתורה ועבודה, אז נקלט בקרבו התורה כראוי, וישרה עליו שכונה.

ובזה מפרש הפסוק 'קדושים תהיו', כלומר שהשכינה תהא שורה עליכם (והנה ברש"י מפרש לשון 'קדושה' כמו הפרשה והבדלה, אך בספרי חסידות מפרשים שהוא ענין השראת השכינה). ואיך תזכו לזה, על זה מבאר רש"י, הוון פרושים מן העריות ומן העבירות, כשתעשו כלים מוכנים לכך, כלים נקיים, אז כל התורה והמצוות יעלו לריח נוחה, וישפע עליכם שפע קודש. כי קדוש אני ה' אלהיכם, ואני המצוה אתכם את כל המצוות האלה, ולכן יישגו באמצעותם קדושה.

ובשפת אמת (תרמ"א) ביאר שהתחלת הכניסה אל הקדושה הוא להיות פרושין מעריות ועבירה, ובזה מתקיים החיוב של קדושים תהיו, כי כמידת הפרישות, כך זוכין לקדושה, וקדושה הוא דבר שיש בה אין סוף מדריגות. ולכן נכתב בלשון 'תהיו', כי זה חיוב תמידי, להוסיף קדושה על קדושה.

ובזה מבאר דברי המדרש, יכול כמוני וכו', היינו שכיון שהפסוק אומר שאין סוף להקדושה כנ"ל עד שנותן גבול של קדושתו למעלה מקדושתכם, ממילא מובן איך אין סוף לקדושה זו שיכולין בני"ה להתקדש בעוה"ז יותר מהשרפים כנ"ל.

ובספר **מסילת ישרים** (פרק כו) מבאר שאדם קדוש הדבק בכל עת במחשבתו בה', אזי הדברים הגשמיים אשר הוא משתמש בהם מתעלים עימו, כדמצינו באבני המקום אשר שם יעקב מראשותיו (חולין צא:). שכל אחת אמרה עלי יניח צדיק ראשו. ולעומת זה, איש פשוט בהשתמשו בדברים גשמיים, יורד ממדרגתו אל הענין הגשמי.

(סעודה שלישית פרשת קדושים תשפ"ד)

דברות קודש

קדושה ע"י המצוות

דבר א' כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו וגו' (ש. ב.). לכאורה יש כאן כפל לשון 'דבר' ו'אמרת'. וביאר הרמ"ק הרבי מלובלין זי"ע, שתחילה נאמר שידבר אל בני ישראל, דהיינו את כל המצוות הכתובות בפרשה, ושוב אמר ואמרת אליהם, שזהו אמירה רכה, 'קדושים תהיו', שעל ידי שתקיימו המצוות יהא עליכם השראת השכינה, כמו שאנו אומרים בברכת המצוות 'אשר קדשנו במצותיו'. והטעם לכך 'כי קדוש אני', ולכן העושה רצונו ית' מביא על עצמו קדושה.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ס"ג קדושים תשפ"ד)

אהבת רעים - שמירה מהיצה"ר

ואהבת לרעך כמוך אני ה' (ש. יח.). פעם אחת בא לפני הרמ"ק הרבי ר' בונם זי"ע חסיד אחד סוחר ודרכו היה לישב בלייפציג איזה שבועות וביקש מלפניו שיתפלל עבורו שינצל מכל רע הידוע. והשיב לו שכאשר יפגע ביהודי מדינתו יקדים ליתן להם שלום בשמחה רבה וישמח עמם ויהיה להם ריעות עמו כל מה דאפשר ובודאי ינצל אז מכל רע, עד כאן דברי קודשו. אחרי זה מצאתי **בספר הישר לרבינו תם** ורמזו יש בדבר כי מהפך ה'רע' ל'ריע' ומעלה האהבה הנפולה על ידי אהבת ריעו. שהוא מצות ואהבת לרעך כמוך.

(רמתיים צופים, סימן א אות עח)

וראה שם שמוסיף בעל רמ"צ: והתיקון הזה נעשה בהתוועד אצל צדיקים שמשם נעשים אחים ורעים כנראה בחוש. ולכן אמרו חז"ל (חגיגה כו.) שברגל נעשו הכל חברים כאיש אחד אפילו עם הארץ נעשה חבר ונאמן מוכח אהבת רעים ודו"ק. והרב **מלענטשנא** ז"ל אמר שכשמתחברים שני יהודים (-יידין) הוא שם כמו שנדפס בסידור (שני אותיות יו"ד).

גדול השלום

ואהבת לרעך כמוך (ש. יט. יח.). איתא (עוקצים פ"ג מ"ב) לא מצא הקב"ה כלי מוחיק ברכה לישראל אלא שלום. והביאור בזה ע"פ מה

שאומרים בשם הרמ"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע שאמר "הלוואי וואלט איך ליב געהאט דער גרעסטער צדיק ווי דער אייבעשטער האט ליב דער גרעסטער רשע", שהקב"ה אינו משפיע אלא טוב, אבל כשנעשה שנאת חנם ומקטרגים זה על זה, אזי באים המקטרגים לפני הקב"ה ומונעים את הטוב מלידד לעולם הזה (ועי' לשון הזהר הק', מובא בספר שמירת הלשון ח"ב פרק כ"א). אבל אם יש שלום - אין מקטרגים והקב"ה משפיע ברכה לכל אחד ואחד, וזהו לא מצא הקב"ה וכו' אלא השלום.

(הרה"ק רבי יצחק זי"ע)

להתחיל בדברים הקלים

ואהבת לרעך כמוך (ש. יח.). ובגמ' דעלך סאני לחברך לא תעביד (שבת לא.), ולכאורה הו"ל למימר דעלך רחים לחברך תעביד דזה מדרגה גבוהה יותר.

וי"ל ע"פ מה דאיתא (אבות פ"ב מ"א) הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה **שאינ אתה יודע מתן שכרן של מצוות.** וצריך להבין, דהלא אמרו רז"ל (שם פ"א מ"ג) אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב ע"מ לקבל פרס אלא הוון כעבדים המשמשים את הרב **שלא ע"מ לקבל פרס.** אלא הפ"י הוא דהנה שכר מצוה מצוה (כדתנן שם פ"ד מ"ב), וזהו שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות, אפשר שמצוה זו הוא יוליך על דרך האמת "דו ווייסט נישט צו דו דארפסט נישט אנהייבען מיט א גרינגע מצוה".

וכמו כן הענין כאן, קודם יתחיל במדריגה קטנה דהיינו מה דעלך סאני לחברך לא תעביד, ומזה יבוא לידי שאר פרטי המצוה. ["אבער דאס איז אויך נישט פון די גרינגע זאכען"].

(הרה"ק רבי יצחק זי"ע)

יתעורר לתשובה בנערותו

מפני שיבה תקום (ש. לב.). עוד בהיותך בימי עלומיך, "לפני" הגיעך לימי הזקנה והשיבה, "תקום" ותתעורר לתשובה.

(הרה"ק רבי מענדל מווארק זי"ע)

בדרכי רבותינו

הרה"ק רבי ירחמיאל מפרשיסחא זי"ע | יומא דהילולא ח' באייר

לימוד מתיקון השעון

השבוע יחול יומא דהילולא של הרה"ק רבי ירחמיאל מפרשיסחא זי"ע, בנו של היהודי הק' זי"ע. בצעירותו היה עוסק במלאכת תיקון שעונים, ופעם רצה לנסוע לאחד מצדיקי הדור, אך לא היה לו די ממון לנסיעה, על כן הציע לחותנו שרוצה לתקן לו את שעונו המקולקל, ובשכר זאת יתן לו להוצאות הדרך. חותנו שגם היה בקי מעט במלאכת השענות ניסה מספר פעמים לתקן לבד את השעון, אך משלא עלתה בידו, נתנו לחתנו לתיקון, ושילם לו תמורתו דמי הנסיעה.

רבי ירחמיאל סיפר לחסידיו, אודות התיקון שעשה לשעון, וכה אמר, לקחתי את השעון פירקתי לחלקים קטנים, ונוכחתי לראות שלא חסר בו כלום, וכל חסרונו הוא בזה, חוט ברזל דקה מאד, היתה כפופה ועל כן ישרתי אותה, וחזרה לפעול כראוי.

מתוך כך למדתי גם על טבעו של בן ישראל, שיהודי מטבעו הוא טוב, אך פעמים שהוא כמו חוט הכפוף, והיא הגורמת למעשים הרעים, אולם אם אך ניישר אותה מעט, יחזור לטבעה הטוב.

בקש שלום ורדפהו

כידוע שבעת האוסטילא חתונה, קטרגו על דרכו החדשה בתורת החסידות של הרבי ר' בונם זי"ע, וראש המסובים היה האפטא רב, בעל אוהב ישראל, ובאמצע הדין ודברים שאלו את פי הרה"ק ר' ירחמיאל, מה היה דעת אביו היהודי הק' על הרבי ר' בונם. והנה למרות שהיחסים בין חסידיו לחסידי הרבי רבי בונם לא היו שווה בשווה, קם רבי ירחמיאל והעיד אודות הרבי ר' בונם 'ער איז גיוועהן ביים טאטען, דאס שפיצעל פון הארץ', ודבר זה השקיט את המריבה.

לענוים יתן חן

פעם אחת היה אצל הרה"ק ר' משה מקאזניץ זי"ע קודם הסתלקותו, ואז אמר לו ר' משה'לע, רציתי לצוות לחסידים שלאחר הסתלקותי יסעו אליכם, אך חוששני כי שמעתי אשר אתם קפדנים על החסידים, אזי השיב לו ר' ירחמיאל, אין הדבר נכון, כי התנהגותי עימהם הוא בדרך טובה, והוסיף בצחות ראי' לדבר, שהמלאך של 'שבשפלינו זכר לנו' שמו ירחמיאל, (כי בסידורים הישנים ציינו ליד כל שורה ב'הלל הגדול' - מזמור הודו לה' כי טוב; שם של מלאך) וכשמוע זאת ר' משה'לע אמר, שאכן רואים אצלו הנהגה של ענוה, וציווה לחסידים לנסוע אליו.

יהודי אחד שהיה חייט מומחה, שהיה מוציא מתחת ידו עבודה משובחת, עד אשר כל הפריצים בסביבה הזמינו דוקא אצלו את מיטב מחלצותיהם, והנה אחד הפריצים קנה סחורה יקרה מאד, וקרא להחייט ואמר לו:

הנה קניתי סחורה יקרה ואבקש שתשתדל לעשות בגד טוב עבורי. שחק החייט מה לך לדאוג הלא אני החייט המוכחר באיזורינו, ובוודאי יהא טוב בעיניך.

החייט לקח הסחורה ותפר את הבגד. אך כאשר החזיר הבגד והאדון לבש הבגד, לא מצא חן בעיניו ובעיני גבירתו, והתחילו לצעוק עליו בקול גדול אשר קילקל את הבגד, והפסיד את הסחורה היקרה, ובכעס גרשו אותו מהחצר, והשליכו אחריו גם את הבגד. והם היו מהלקוחות הטובים, ועל כן חשש מהיזק גדול לפרנסתו.

החייט נסע להרה"ק ר' ירחמיאל, וסיפר לו את כל אשר קרהו, אזי צווה לו הרבי, 'תפרום את הבגד, ותפור אותו מחדש' (באותו צורה), וכשמוע החייט כן היה זה לו לצחוק בעיניו, וכי מה ההבדל בין תפירה ראשונה לשניה, אך פקודת הרבי שמר, ועשה את הבגד מחדש, בגמרו את תפירת הבגד בא שוב לפני האדון, וכאשר האדון לבש את הבגד, מאד מצא חן בעיניו, והאדון פייס את החייט והוסיף לו מטבע על שכרו.

החייט חזר לבית הרה"ק ר' ירחמיאל זי"ע וסיפר לו את כל הנעשה עימו, אמר לו הרבי, הכרתי כך שבפעם הראשונה עשית הבגד מתוך גאות. וגאות אין לו חן, ולכן לא הוטב בעיני השר. אך כאשר באת אלי, ראיתי שיש בכך שפלות, לזאת אמרתי לך שתתפור אותו עתה מחדש, כי דבר הנעשה בענוה יש לו חן, כמ"ש ולענוים יתן חן.

הרבנית שרה ע"ה - א"ח מרן הרה"ק רבי יוסף זי"ע

בשבוע זו יחול גם היארצייט של זקנתי הרבנית אשת הרה"ק רבי יוסף זי"ע, היא היתה בתו של הגה"ק בעל נפש חיה, ונכדתו של הגאון מקוטנא. בקטנותה שימשה את זקינה הגאון ר' יהושע'לע מקוטנא, שהיה לה ספסל קטן שעליה ניצבה כדי לשמור עליו שלא ישרוף את כובעו מה'לולקע' שכן היה שטארק צעקאכט בעת לימודו, ופעם כבר קרה לו כזאת.

הרבנית היתה עוסקת הרבה בצדקה וחסד, היא אכן היתה בתו של הנפש חיה, שפיזר הונו לעניי ארץ ישראל. היה לה מעיל עליון שהיו בו כיסים עמוקים מלאים מטבעות שחילקם לעניים, ולצורך כך הייתה תמיד מבקשת ממון מבעלה הגדול. פעם שאלו המקורבים הלוא צריך המעות לצרכי הבית, השיב להם, למרות ההוצאה הגדולה הרי עלי למלאות את כיסיה במטבעות מדין "לרפאותה" שהבעל חייב בה. שכן אם לא יהיה לה מה לחלק לעניים, זה יפגע בבריאותה...

זכות הצדיקים יגן עלינו, א גוטע וואך, א פרייליכע וואך.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א. אחר הבדלה פרשת אמור תשפ"ב)

הליכות והנהגות

מספר המנהגים 'משמרת הקודש' ומכתבי חסידים

חודש אייר

בסעודות שבת בין פסח לעצרת נהג מרן הרה"ק רבי יצחק זי"ע לאכול מצה^א. וגם בחג שבועות אכל מצה.

ביום י"א אייר חל היארצייט של הרבנית שרה ע"ה^ב א"ח מרן הרה"ק רבי יוסף זי"ע, (בתו של הגאון רבי חיים אלעזר וואקס זצ"ל בעל נפש חיה). ביום זה היה בנה רבינו זי"ע מתפלל לפני התיבה כל התפילות, ולא אמר תחנון בתפילת שחרית^ג. וכן אחר התפילה ערך 'לחיים' בבית המדרש.

א. בדרכי חיים ושלום (אות תרגל) כתב דיש בזה משום חביבות המצוה.

ב. בעת פטירתה היה בנה מרן רבינו זי"ע סובל על חולי הריאות ל"ע, ומפאת היותו חלש בטבעו, חששו להודיעו אודות פטירת אמו פן ח"ו תוסיף על מחלתו, ועל כן הסתירו זאת ממנו עד ערב חג השבועות, ואז נהג באבילות כמחצית השעה. רבינו סיפר אודות צדקתה ומעשיה הטובים, כאשר כל מה שהיה בידה חילקה לעניים. וכן נטעה בבניה יראת שמים בספרה להם אודות אביה הגדול הגאון בעל נפש חיה וזקינה הגאון מקוטנא, ורבינו היה מרבה להשמיע סיפורים הללו.

ג. ויש להוסיף, דכמעט בכל שנה הזכיר רבינו שהוא גם יומא דהילולא של הרה"ק מרופשיץ זי"ע.